

Suton Jutarnji

Misli razlomljene u tajnu pjevanja

*Mladenko SPAHIJA**

O »Sutonu jutarnjem«

Kako spojiti nespojivo: suton i praskozorje; večer i jutro; noć i dan; tamu i svjetlost; patnju i radost; smrt i rođenje — kako? Odgovor na to teško pitanje, nalazimo u ovoj, naizgled, siromašnoj pjesničkoj zbirčici Mladenka Spahije; zbirčici od svega 35 sitnopjeva. Ona je siromašna i oskudijeva u pjesničkim metaforama, ali bogata je i obiluje po mnoštvu originalnih dijalektičkih uvida. Tko ju uzima i čita, taj neka zaboravi na prostor i vrijeme kakve ih vide matematika i fizika, na istinu kakvu poima puka logika. Ovdje je riječ, u prvih dvanaest »sitnopjeva« posebice, o idili između zemlje i neba. Pjesnik svjedoči: ono Vječno već je tu! Unatoč čovjekovu padu. Krivici. Neznanju.

Dragi štioče!

Još nešto. Mala uputa kako čitati ove stihove. Klasična uputa glasi: budi pažljiv, budi sabran. Sabiranje? To je ta čovjekova muka. Ono je kao potok što žubori. Tko misli taj misli na Bitak. Ono je kao suh list u raspadanju. Tko mašta taj mašta o nebitku. U oba slučaja, jer želiš biti mudar, i kad misliš i kad maštaš, pri dodiru s ovdje napisanim stihovima, uvijek budi pripravan, uvijek budi budan!

M. Jurković

* Mladenko Spahija, prof., Zagreb.

Praskozorje

Netom
dan zabijeli

i tmina noćna mine

plakanju mi
nema počinka

Tama

U početku bijaše tama
svjetla nit'
sjenke jo ne bi
od kojih
tvoriteljica Mijena

beskrajni svemir porađa

Svitanje

Jarko sunce škropi
svojeg sjaja moć

tiho
sati venu

jutro mijenja noć

Buđenje

Svemir je cio
sjajem optočilo

jutarnje zlato

među oblacima skrito

Sion

Sini

zasjaj

sjaj nam prospri svoj

Kamelije

U hipu jutra
u posudu plača

bijele je
cvijetove
žalosna gospa

gle
preda ne stavila

Ljubičice

Časak štono huji

il' plavih
ljubičica prosule se
lati

biti je
i znati

Oluja

Noć
platno prelijepo tka

ruža
žarkom bjelinom sja

oluja
minula je proljetna

Ruže

Prijatelj moj
ruže bere
cvjetnim vrtom šeće

dan je
večeri eno nesta

podnevni nastavi se
sjaj

Predvečerje

Predvečerje je
prošnja zri

vratio se
blag

prijatelj drag

Večernje suze

Zlata kaplje
kanule

na zemlju suhu

sag su zeleni
noge gazile
idilu stizale gluhu

Iz tame

K sebi me

Uze

A suze
krupni dragulji

niz lica se lijevahu

hramu Boga mojega
kadno hodih
nemoćan

Snoviđenje

Sve je
slikom
puki samo sjen

Lom

Dušom mojom
tamni ljudi jezdili
krhak
ovaj čovjek
duša mu razbita posuda
zbor zborili

Samotnik

Zloćudni dnevi
smrt nas
bijela kosi
tami
I zaboravu puti

Tuga

Umrem li
zipku moju
otkotrljajte
do velike rijeke
mene u visoke
otпустite gore

Vazam

Dan mi kobni
tamna hita noć
zlatan suton
mrvi
crna kneza moć

Rodenje

Poput izvora
rijeka
da poteče

Čedo

na vidjelo
slazi

*Život moj
Jedini*

Put mi
vječni
staze čudesnosti

u
pjevanju

sreće baštinjene

Spomen

Znamenjem pomazan
znanjem si opasan
odan i svet

rođen a mrtav
združen i ljubljen

do dna srca bolan sam
dide moj
i ranjen Amen

Luna nad morem

Stazom crvenkastožutom

kanda
snivah prolazim

u njedrima Plavim
počinak sebi nalazim

Noćnoj u tišini

Prisloni uho
uhu mojem

da slušamo

glasova naših
jeku

Bijelo polje

U njedrima
tvojim cio

Iskon

zori
grozd ko zreli
i cvijet bijeli

Ushit

Šušti li to
plamen u peći
il'
opojna tek Želja
srcem čarlija

Leptirica

Vali sunca
igrali morem
nemirni
svijećnjaci neba
svjetlost su lili
blistavi

Požar

Bljesak li je
sjaj neviden
lom il' znamen uznosit
u po bijele noći
zlatan
plamen
ubojit
jarka svjetlost
sipi u visine

Lice zemlje

Ko zrnca
praha
Duha iskrice
zasjen
tvori ništile

Poljski cvijet

U cio ljetni dan
cvijet poljski
ljepotu će razdavati

puninu

zlatolika mu lica
dok ne iskusih

Zid

Umorne mi duše
drhtaj
mrakom je obaviti

sjenkom

krivice Tamom je
skrit

Trošnost

Svjetlosni
poteče slap

mutnu sjenku
osame i zla

svjetlinom jarkom obasja

Bespuće

I cvijeće
tamo vene

suhom
travkom biva

kaplja
dok
studna
duši
lice skriva

Gnothi seauton

Sebe spoznaj

ideje svoje
u duši
koje nosiš

od
davnine

Pjesnik Slikar

Slikar
Pjesnik

na bijelu platnu

oris budućega
dana ište

*Zakon najčistije
bjeline*

Bjelinom će
cvjetnom
listati

zakon Mu ljupki
melem nam blag
Božji zakon
u bio cvijet
razlistan

*Pjesnikov
smrtni dan*

Riječ svijetla
minula je

u
zbilju Nade

ko podnevna sjenka